

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра теорії і практики початкової освіти

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ
З ПРАКТИКУМОМ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки студентів рівня вищої
освіти **бакалавр**
(назва рівня вищої освіти)

напряму підготовки **6.010102 «Початкова освіта»**
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціалізація – «Англійська мова», «Інформатика», «Музика»
«Хореографія»
(назва спеціалізації)

Факультет підготовки вчителів початкових класів

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Федь І. Є. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Федь В. А. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри культурології, естетики та історії Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Євтухова Т. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Обговорено та рекомендовано до видання
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«24» березня 2015 р.

Протокол № 1

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Трудове навчання з практикумом» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.010101 Дошкільна освіта, 6.010102 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування конструктивних умінь у учнів початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки курсу: Педагогіка. Образотворче мистецтво з методикою викладання. Технологія вивчення освітньої галузі «Людина і світ». Методика викладання природознавства. Інноваційні підходи до навчання освітньої галузі «Технології». Комп'ютерна графіка.

Програма навчальної дисципліни містить **2 змістові модулі:**

Змістовий модуль1. Загальні питання методики трудового навчання. Елементи графічної грамоти. Робота з папером.

Змістовий модуль2. Робота з різними матеріалами.

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове навчання (практикум із методикою)» є розвиток особистості через залучення школярів до творчої праці, пропедевтична інформаційна культура і ознайомлення з основами комп'ютерної грамотності, засвоєння знань про властивості оброблюваних матеріалів (предметів праці), вивчення засобів праці (інструментів) формування конструктивного підходу до виконання трудових завдань і обробки інформаційних даних, навчання безпеки праці.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове навчання (практикум із методикою)» є:

– забезпечення студентів знаннями про основні підходи до організації профорієнтаційної роботи, нормативними документами, що регламентують організацію навчально-виховного процесу дисципліни «Трудове навчання (практикум із методикою)»;

– ознайомлення студентів з основними напрямками трудової діяльності молодших школярів та формування у дітей умінь і навичок роботи ручними знаряддями праці, що застосовуються в різних технологічних процесах;

– озброєння студентів методикою формування практичних умінь і навичок молодших школярів у художній і технічній праці.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

– нормативні документи в галузі початкової освіти, зміст Державного стандарту початкової загальної освіти, положення, що регламентують організацію освітнього процесу з дисципліни «Трудове навчання з практикумом»;

– базові знання з дисципліни «Трудове навчання з практикумом», науково-методичні питання щодо використання комп'ютерних технологій в процесі навчання молодших школярів в зазначеній галузі;

– психолого-педагогічні особливості організації навчально-виховного процесу в зазначеній галузі;

– методiku організації дисципліни «Трудове навчання з практикумом» на засадах використання ІКТ;

– технологію створення дидактичних матеріалів для забезпечення освітнього процесу зазначеної галузі.

уміти:

– добирати доцільні методи і форми навчання молодших школярів дисципліни «Трудове навчання з практикумом» відповідно до нормативних документів;

– використовувати базові знання з дисципліни «Трудове навчання з практикумом» в процесі викладання зазначеної галузі;

– забезпечувати психолого-педагогічні умови організації навчально-виховного процесу молодших школярів з зазначеної галузі;

– моделювати заняття з «Трудового навчання з практикумом» на засадах використання ІКТ;

– застосовувати технологію створення дидактичних матеріалів в процесі зазначеної галузі.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин/ 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль1. Загальні питання методики трудового навчання. Елементи графічної грамоти. Робота з папером.

Введення в методику трудового навчання з практикумом.

Загальна характеристика методики трудового навчання як предмету та її психолого-педагогічні основи та дидактичні принципи. Зміст, завдання і мета трудового навчання в початковій школі за Держстандартом освітньої галузі «Технології». Професійна орієнтація молодших школярів.

Специфіка, типи та структура уроків праці. Підготовка вчителя до уроку. Сучасні вимоги до складання плану-конспекту уроків праці. Критерії та норми оцінки досягнень учнів на уроках праці.

Техніка безпеки при роботі з інструментами та матеріалами на уроках праці.

Конструювання.

Конструювання як основний засіб навчання на уроках праці. Види навчального конструювання.

Робота з папером і картоном.

Класифікація паперу. Властивості паперу та картону. Обробка паперу та картону для зміни їх властивостей в залежності від практичних задач використання цих матеріалів. Площинний і об'ємний картонаж. Розмітка та

виготовлення об'ємних виробів з картону. Окантовка площинних виробів з паперу та картону.

Орнамент з геометричного матеріалу.

Плетіння зі смужок паперу, картону.

Аплікація з кольорового паперу та картону.

Дидактичні наочності з паперу та картону. Конструктивні особливості, технологія виготовлення посібників, дидактичних ігор.

Елементи графічної грамоти.

Елементи графічної грамоти при роботі з папером та картоном.

Складання технологічної карти. Орігамі.

Геометричні тіла (призма, піраміда, циліндр, конус). Конструювання на основі названих геометричних тіл.

Змістовий модуль2. Робота з різними матеріалами.

Робота з природним матеріалом.

Заготівля і зберігання природного матеріалу. Аплікація.

Робота з тканинами і волокнистими матеріалами.

Види тканин. Нитки. Пряжа. Технологічні властивості різних тканин.

Практичні способи розпізнавання тканин. Основні види швів. Виготовлення виробів з тканини. Українська вишивка. М'яка іграшка.

Ліплення.

Види пластичних матеріалів. Пластилін та глина для ліплення.

Методика ліплення. Вироби з глини та пластиліну.

Пап'є-маше. Порядок та прийоми виготовлення виробів з пап'є-маше.

Робота з дротом і фольгою.

Властивості різних металів. Властивості дроту, м'яких металів. Основні операції та інструменти при роботі з дротом та металами. Чеканка. Технічне моделювання. Виготовлення діючих моделей. Робота з конструктором.

Методика організації позакласної та позашкільної роботи з праці в початкових класах.

Перелік додаткових завдань:

Робота з деревиною. Властивості деревини. Прийоми ручної обробки. Способи з'єднання деталей. Випилювання та випалювання. Виготовлення виробів з деревини.

В'язання гачком. Основні елементи в'язання. Техніка обробки країв.

Макраме. Основи макраме. Техніка виконання вузлів.

Бісер, бісероплетіння. Техніка виготовлення виробів з бісеру.

3. Рекомендована література

Базова

1. Веремійчик І. Трудове навчання: Програма 1- 4 кл. / І. Веремійчик. – К. : Поч. шк., 2003.

2. Коньшева Н. М. Конструирование как средство развития младших школьников на уроках ручного труда. Пособие для учителей и студентов педвузов / Н. М. Коньшева. – М. : Флинта, 2000.

3. Тимченко В., Денисенко Л., Вдовченко В. Трудове навчання: Програма 1- 2 кл. / В. Тимченко, Л. Денисенко, В. Вдовченко. – К. : Поч. шк., 2001.

4. Тимченко В., Денисенко Л., Вдовченко В. Трудове навчання: Програма 3- 4кл. / В. Тимченко, Л. Денисенко, В. Вдовченко. – К. : Поч. шк., 2003.

5. Трегубенко Б. Н. Трудовое обучение 1 – 4 класс / Б. Н. Трегубенко. – М. : Владос, 2001.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Богатеева З. А. Мотивы народных орнаментов в детских аппликациях / З. А. Богатеева. – М.,– 1996.

2. Веремійчик І. М. Стежинка до майстерності : Навч. посіб. з трудов. навч. для 1 кл. поч. шк. / І. М. Веремійчик. – К. : Педагогічна думка, 2002. – 127 с.

3. Веремійчик І. М. Майстрик і Майстринка : Навч. посіб. з трудов. навч. для 2 кл. поч. шк. / І. М. Веремійчик. – К. : Педагогічна думка, 2002. – 128 с.

4. Веремійчик І. М. Майстровиті руки : Навч. посіб. з трудов. навч. для 3 кл. поч. шк. / І. М. Веремійчик. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 127 с.

5. Веремійчик І. М. Майструй і твори: Навч. посіб. з трудов. навч. для 4 кл. поч. шк. / І. М. Веремійчик. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 128 с.

6. Выгонов В. В. Мир оригами Альбом-пособие для учителей начальной школы и воспитателей детских садов и. 1-2 классы / В. В. Выгонов. – М. :, Академия, 1996.

7. Выгонов В. В. Мир оригами. 2-4 классы / В. В. Выгонов. – М. :, Академия, 1996.

8. Коньшева Н. М. Чудесная мастерская / Н. М. Коньшева. – М. :, Академия, 1995.

9. Коньшева Н. М. Наш рукотворный мир / Н. М. Коньшева. – М. :, Академия, 1996.

10. Коньшева Н. М. Секреты мастеров / Н. М. Коньшева. – М. :, Академия, 1997.

11. Коньшева Н. М. Умелые руки / Н. М. Коньшева. – М. :, Академия, 1997.

12. Кошелев В., Афонькин С. Вырезаем и складываем / В. Кошелев, С. Афонькин. – Санкт-Петербург : Кристалл, 2001.

13. Молотобарова О. С. Кружок изготовления игрушек-сувениров. Пособие для руководителей кружков / О. С. Молотобарова. – М. : Просвещение, 1990.

14. Перевертень Г. И. Самоделки из текстильных материалов / Г. И. Перевертень. – М. : Просвещение, 1990.

15. Федотов Г. Я. Сухие травы : Основы художественного ремесла / Г. Я. Федотов. – М. :, 1997.

16. Федотов Г. Я. Послушная глина : Основы художественного ремесла / Г. Я. Федотов. – М. :, 1997.

Інтернет-джерела

1. ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ: ТЕХНІЧНА І ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ

http://www.teacher.in.ua/load/url=/files/articles/article96_1.doc

2. Трудове навчання : художня і технічна праця 1 клас

http://www.yrok.net.ua/load/kalendarne_planuvannja/trudove_navchannja/140-1-0-26

3. Проект «Чарівний світ зимових свят»

<http://lib.znaimo.com.ua/docs/323/index-953492.html>

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік – 2 семестр

4. Засоби діагностики успішності навчання

- 1) усне опитування, співбесіда;
- 2) написання групових рефератів, підготовка доповідей;
- 3) виконання контрольних завдань, тестування;
- 4) творча робота.